

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sutkinja Lidije Rostaš-Beroš, predsjednice vijeća, Ljiljane Karlovčan-Đurović i mr. sc. Mirjane Juričić, članica vijeća, uz višeg sudskog savjetnika Srđana Papića, zapisničara, u upravnom sporu tužitelja H. Š., Z., protiv tuženog Povjerenika za informiranje, Z., uz sudjelovanje zainteresirane osobe Hrvatske banke za obnovu i razvitak, Z., koju zastupa B. B., univ. spec. oec. mag. iur., radi prava na pristup informacijama, na sjednici održanoj 16. svibnja 2019.

p r e s u d i o j e

Poništava rješenje Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske KLASA: UP/II-008-07/19-01/54, URBROJ: 401-01/05-19-2 od 13. veljače 2019. i predmet se vraća tuženiku na ponovni postupak.

Obrazloženje

Osporavanim rješenjem tuženika odbijena je kao neosnovana tužiteljeva žalba izjavljena protiv rješenja Hrvatske banke za obnovu i razvitak (dalje: HBOR), broj: 36/2018 od 17. prosinca 2018. Tim rješenjem odbijen je tužiteljev zahtjev za pristup informacijama kojim je zatražio popis svih krajnjih korisnika kredita, pravnih ili fizičkih osoba koje nisu financijska institucija koja sudjeluje u pojedinačnoj transakciji kao posrednik, agent ili slično, koje je HBOR kreditirala u razdoblju od 1. do 31. listopada 2018., uz iznose kredita. Zahtjev je odbijen na temelju članka 23. stavaka 5. točke 5. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ 25/13. i 85/15. – dalje: ZPPI), jer je ocijenjeno da tužitelj zloupotrebljava pravo na pristup informacijama.

Tužitelj u tužbi navodi da su zahtjevom obuhvaćene informacije koje se tiču raspolaganja javnim sredstvima te je u smislu članka 16. stavka 3. ZPPI-a nejasno kako bi postupanje po njegovom zahtjevu ugrozilo redovito obavljanje djelatnosti HBOR-a kada bi po prirodi stvari već trebale biti javno objavljene, radi čega je prema mišljenju tužitelja pogrešno primijenjeno materijalno pravo. Navodi da iznos i podatak o tzv. konačnom korisniku kredita, odnosno primatelju leasinga, zajmoprimcu i slično, sadrži i potrebne potpore u smislu dugoročnosti tako plasiranih kredita, te povoljnije kamate nego što su korisnicima dostupne pod uobičajenim uvjetima pa bi traženi podaci trebali biti dostupni na mrežnim stranicama tijela javne vlasti. Tužitelj se poziva na odredbu članka 10. stavka 1. točke 5. ZPPI-a, članak 2. i 23. Zakona o HBOR-u („Narodne novine“ 138/06. i 25/13.), članak 3. stavak 1. točka 28. Zakona o kreditnim institucijama („Narodne novine“ 159/13., 19/15., 102/15., 15/18. - dalje: ZOKI), presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: U-zpz-6/2016-7 od 17. listopada 2018. i presudu Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: UsII-

460/18 od 30. siječnja 2019. Smatra da tuženik u žalbenom postupku nije proveo dokazni postupak uvidom u tražene informacije pa da je nepotpuno utvrdio činjenično stanje, a radi se o informaciji koja bi bila otisnuta na dvije stranice A4 pa je nerazumljivo obrazloženje tuženika da se radi o velikom broju stranica. Iz samog sadržaja zahtjeva ne proizlazi malicioznost postupanja tužitelja protiv tijela javne vlasti, niti proizlazi da bi njegova namjera bila šikaniranje tijela javne vlasti zbog čega je pogrešno primijenjena odredba članak 25. stavka 5. točke 5. ZPPI-a.

Predlaže sudu da poništi rješenje tuženika te rješenje Hrvatske banke za obnovu i razvitak broj: 36/2018 od 17. prosinca 2018. pa da se predmet vrati na ponovni postupak tuženiku odnosno Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak.

Tuženik u odgovoru na tužbu osporava navode tužitelja te u bitnom ističe, da u odnosu na podatke o krajnjem korisniku i broju ugovora o kreditu prevladava potreba zaštite prava na ograničenje u odnosu na javni interes, navedene informacije nisu informacije od javnog značaja te u odnosu na isti podatak prevladava potreba zaštite bankovne, odnosno poslovne tajne. Ističe da kreditna institucija, preuzima sredstva od HBOR-a i da je odgovorna za njihovo daljnje distribuiranje krajnjim korisnicima, s tim da krajnjim korisnicima u određenim slučajevima mogu biti isplaćena i sredstva kreditne institucije, koja se, dakle, ne odnose na javna sredstva. U tom je slučaju kreditna institucija korisnik kredita HBOR-a te je, prema stajalištu tuženika, tužitelj takvu informaciju ovlašten dobiti u skladu s odredbama ZPPI-a. U odnosu na stav tužitelja da ne može doći do zlouporabe prava, jer je tražena informacija otisnuta na dvije stranice teksta, napominje da se prilikom utvrđivanja zlouporabe prava na pristup informacijama ne razmatra samo tekući zahtjev za pristup informacijama, već se on razmatra u kombinaciji sa ostalim tužiteljevim zahtjevima. Navodi da je s danom podnošenja predmetnog zahtjeva bilo ukupno 47 zahtjeva za pristup informacijama, te smatra očitim da je u konkretnom slučaju zbog ukupnog broja zahtjeva, učestalosti podnošenja zahtjeva i opsežnosti svih zahtjeva tužitelja, došlo do opterećenja rada i funkcioniranja tijela javne vlasti. Predlaže odbiti tužbeni zahtjev i potvrditi drugostupanjsko rješenje tuženika.

Zainteresirana osoba u odgovoru na žalbu tvrdi da je posve očito da tužitelj doista zloupotrebljava pravo na pristup informacijama, jer se u konkretnom slučaju radi o informacijama za koje postoji zakonsko ograničenje radi zaštite bankovne tajne, koje podatke bi za to trebalo prekriti, što potvrđuje i tuženik, te da bi se omogućavanjem pristupa traženim informacijama dovelo do prekomjernog opterećivanja javne vlasti jer bi bilo potrebno kopirati svaki dokument i potom prekrivati informacije za koje postoje zakonska ograničenja. Tvrdi da cjelokupno ponašanje tužitelja koji konstantno postavlja svoje sljedeće zahtjeve čak i prije nego tijelo javne vlasti stigne riješiti njegove prethodne zahtjeve, da mnogobrojnost i opsežnost istih očito ukazuje na činjenicu da tužitelj pogrešno razumijeva ostvarenje prava na pristup informacijama ili iza dostavljenih zahtjeva ne postoji baš nikakav cilj, osim možda namjere nepotrebnog opterećenja HAVOR-a brojnim neosnovanim zahtjevima, a što posebno ukazuje na omalovažavanje rada i postupanja tijela javne vlasti, svih institucija uključenih u rad na pristup informacijama iz zakonodavstva uopće. Predlaže odbiti tužbu je tužbeni zahtjev tužitelja.

Tužbeni zahtjev je osnovan.

Iz spisa proizlazi da je zainteresirana osoba razmatrala tužiteljev zahtjev te isti odbila pozivom na odredbu članka 23. stavak 5. točka 5. ZPPI-a, kojom je propisano da će tijelo javne vlasti rješenjem odbiti zahtjev ako jedan ili više međusobno povezanih podnositelja putem jednog ili više funkcionalno povezanih zahtjeva očito zloupotrebljava pravo na pristup informacijama, a osobito kada zbog učestalih zahtjeva za dostavu istih ili istovrsnih

informacija ili zahtjeva kojima se traži velik broj informacija dolazi do opterećivanja rada i redovitog funkcioniranja tijela javne vlasti.

Tuženik je osporavanim rješenjem potvrdio pravilnost takvog stajališta Hrvatske banke za obnovu i razvitak te je opširno obrazložio subjektivni i objektivni element zlouporabe prava. Tvrdi da HBOR obavlja niz poslova koji su vitalni za razvitak hrvatskog gospodarstva te da opterećenje u radu može dovesti do realnih štetnih posljedica za korisnike. Nadalje tuženik navodi da kada bi razmatrali samo konkretnu upravnu stvar, to možda i ne bi bio dovoljan razlog za potvrđivanje zlouporabe prava na pristup informacijama, međutim da neselektivnost i općenitost žaliteljevih zahtjeva, a time i zlouporabu prava možemo utvrditi ako uzmemo u obzir i ostale zahtjeve za pristup informacijama koje je podnio tužitelj kako bi se u ukupnom kontekstu moglo razmotriti dolazi li do opterećenja rada i redovnog funkcioniranja tijela javne vlasti. Dodaje da zlouporabi doprinosi i tužiteljevo zanemarivanje odluka tuženika kojima se uskraćivao pristup krajnjem korisniku kredita. Tvrdi da je u ovom slučaju dužan zaštititi dostojanstvo i normalno funkcioniranje tijela javne vlasti, ali i sam pravni poredak te je utvrdio da je predmetno rješenje pravilno i na zakonu osnovano.

Međutim, ovakvo stajalište tuženika ovaj Sud ne prihvaća. Naime, HBOR raspolaže javnim sredstvima što proizlazi iz odredbe članka 5. stavak 2. Zakona o HBOR-u prema kojoj temeljni kapital HBOR-a uplaćuje Republika Hrvatska iz Državnog proračuna, a prema odredbi članka 8. stavak 2. istog zakona, Republika Hrvatska jamči za obveze HBOR-a bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave.

Ovaj sud je u presudi poslovni broj: UsII-460/18 od 30. siječnja 2019., a na koju presudu upućuje i tužitelj u tužbi, već izrazio stajalište da sredstva državnog proračuna spadaju u javna sredstva te je kontrola korištenja sredstava iz Državnog proračuna u interesu svih građana, a tužitelj, kao i svaka druga osoba, ima pravo saznanja o potrošnji javnih sredstava, koja bi radi transparentnosti tijela javne vlasti trebala biti dostupna i to sukladno odredbi članka 16. stavak 4. ZPPI-a, bez provođenja testa razmjernosti javnog interesa, radi čega se ovdje ne može razmatrati pitanje zlouporabe prava tužitelja na pristup informacijama. Kako se zahtjev odnosi na pristup podacima o raspolaganju javnim sredstvima, koji podaci moraju biti dostupni svakome, a što nadilazi eventualno opterećenje redovitog rada tijela javne vlasti, to u takvim slučajevima ne postoji mogućnost zlouporabe prava na pristup informacijama, zbog čega Sud nalazi da je tuženik u konkretnom slučaju povrijedio zakon na štetu tužitelja zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

Iz navedenih razloga Sud je tužbeni zahtjev uvažio i poništio rješenje tuženika koji će u ponovljenom postupku odlučiti o žalbi tužitelja sukladno pravnom shvaćanju i primjedbama suda.

Trebalo je stoga temeljem odredbe članka 58. stavak 1. Zakona o upravnim sporovima ("Narodne novine", broj: 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. i 29/17.) odlučiti kao u izreci presude.

U Zagrebu 16. svibnja 2019.

Predsjednica vijeća  
Lidija Rostaš-Beroš, dipl. iur., v.r.